

**UCHWAŁA NR XXXIV/189/2021
RADY MIEJSKIEJ W PIŁAWIE GÓRNEJ**

z dnia 25 listopada 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1119) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.) Rada Miejska w Piławie Górnej uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Piławy Górnej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Piławie Górnej

Dariusz Madejski

Załącznik do uchwały Nr XXXIV/189/2021
Rady Miejskiej w Piławie Górnjej
z dnia 25 listopada 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2022**

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej Programem, jest adresowany do wszystkich mieszkańców Gminy Piława Górna ze szczególnym uwzględnieniem młodego pokolenia. Ma służyć zmniejszaniu szkód społecznych i ekonomicznych związanych z używaniem i nadużywaniem środków psychoaktywnych, ochronie rodzin dotkniętych problemem uzależnień przed marginalizacją społeczną. Nade wszystko ma służyć przygotowaniu dzieci i młodzieży do trzeźwego, zdrowego życia, w którym będą oni zdolni tworzyć dobrobyt, wartości rodzinne oraz społeczne.

Wśród różnych problemów społecznych, te związane z używaniem środków psychoaktywnych są jednymi z trudniejszych do rozwiązywania. Wynika to przede wszystkim z ich rozmiarów, złożoności oraz kosztów społecznych i ekonomicznych. Polski model rozwiązywania problemów uzależnień zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowanych na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów uzależnień w społecznościach lokalnych. Gminy, z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swoich społeczności, a także o dostępnych zasobach mogą tym samym przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności. Podstawą prawną działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku.

Artykuł 11¹ ustawy wskazuje gminom źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań. „W celu pozyskania dodatkowych środków na prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych”. Opłata ta stanowi dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację ww. zadań. Zgodnie z art. 18² cytowanej ustawy dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych „wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, i nie mogą być przeznaczane na inne cele.”. Oznacza to, że środki pochodzące z opłat są ściśle powiązane z finansowaniem zadań gminnego programu i nie można ich wykorzystać na inne zadania, nie mające z nim merytorycznego związku. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii również określa zakres zadań, na które przeznaczają się środki finansowe pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W związku z powyższym możliwość finansowania zadań dotyczy nie tylko zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, ale również przeciwdziałania narkomanii.

Podstawowymi priorytetami działań skierowanych na przeciwdziałanie uzależnieniom jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom realizowane będzie przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej w szczególności poprzez działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych, ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych w tym zakresie. Rozpowszechniające się używanie środków psychoaktywnych ma przyczynić

wielowymiarowe, a szkody z tym związane obserwowane są w różnych sferach życia społecznego, dlatego powyższy program ma charakter interdyscyplinarny i wielopodmiotowy. Sposoby realizacji zadań określonych w Programie dostosowane są do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości ich realizowania w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Niniejszy program opracowany został w oparciu o obowiązujący stan prawny, tj. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Obowiązek uchwalania niniejszego Programu wynika z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu oraz z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych,
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025.

III. ADRESACI PROGRAMU

Problemy związane z uzależnieniami dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Pilawa Górna, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem nadużywania substancji psychoaktywnych oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, a w szczególności do:

- do dzieci i młodzieży, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych
- dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem oraz ich rodziców, opiekunów i nauczycieli,
- osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem (osób pijących szkodliwie i ryzykownie),
- osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- osób współuzależnionych, Dorosłych Dzieci Alkoholików i ofiar przemocy,

- osób zawodowo zajmujących się problematyką alkoholową,
- osób uzależnionych po ukończeniu terapii.

IV. KOORDYNACJA I REALIZACJA PROGRAMU

Ze względu na wielopłaszczyznowe oddziaływanie problemu uzależnień na społeczeństwo, przyjęto szeroką listę możliwych realizatorów programu, która obejmuje instytucje bezpośrednio stykające się z problemem uzależnień:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Piławie Górnej,
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny,
- służby mundurowe – Posterunek Policji w Piławie Górnej,
- placówki wsparcia dziennego,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
- instytucje kultury – Miejski Ośrodek Kultury i Biblioteka w Piławie Górnej,
- podmioty lecznicze,
- organizacje pozarządowe,
- lokalne media.

V. TERMIN REALIZACJI ZADAŃ I ICH WDRAŻANIE

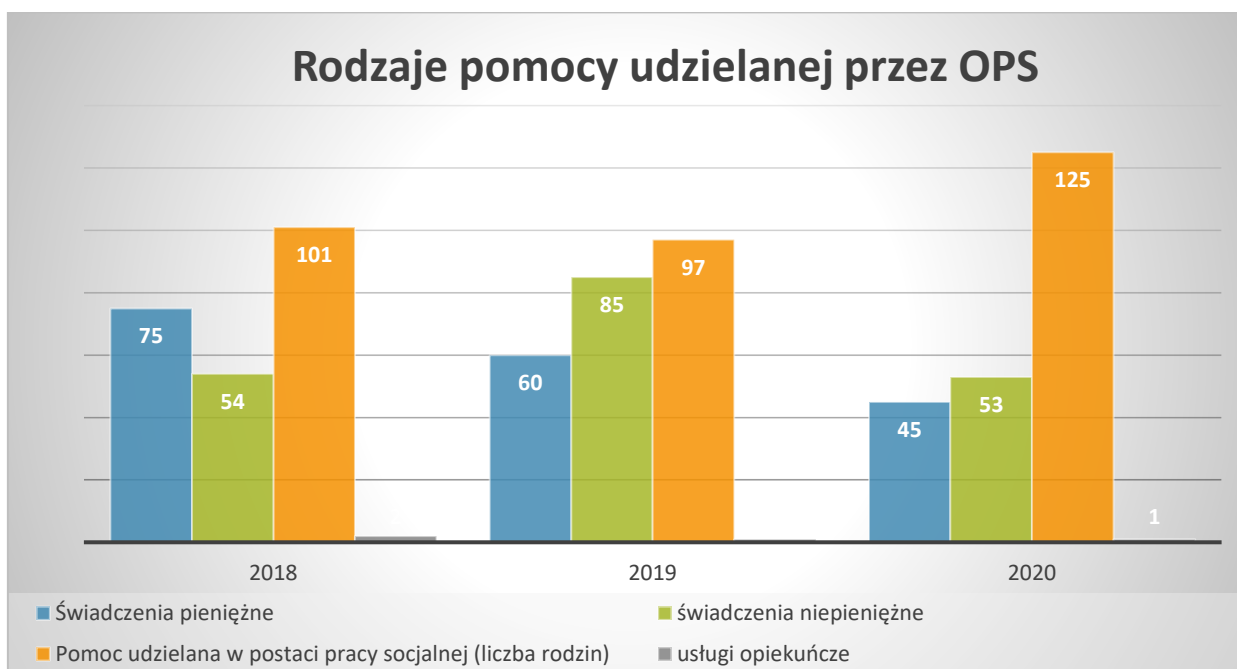
Realizacja zadań objętych Gminnym Programem została zaplanowana na okres od stycznia do grudnia 2022 r. Przedmiotowe zadania mają charakter długoterminowy i stanowią kontynuację zadań z lat ubiegłych przewidzianych do realizacji w wieloletniej perspektywie budżetowej. Proces wdrażania Gminnego Programu polega przede wszystkim na systematycznej realizacji działań w nim ujętych, promocji i społecznej komunikacji, a także inicjowaniu i prowadzeniu konsultacji z wykonawcami zadań.

VI. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOTYKOWYCH W GMINIE PIŁAWA GÓRNA

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Pomoc Ośrodka Pomocy Społecznej

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba rodzin ogółem	129	116	108	98
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	70	66	61	40

Powody przyznawania pomocy społecznej (liczba osób)

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Niepelnosprawność	40	36	35
Bezrobocie	79	66	60

Ubóstwo	84	90	56
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	49	44	31
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	54	50	40
Alkoholizm	62	57	52
Potrzeba ochrony macierzyństwa	4	2	3
Przemoc w rodzinie	3	2	2
Bezdomność	8	8	9
Zdarzenia losowe	0	6	1
Alkoholizm	62	57	52
Narkomania	4	4	4

Liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholowym – narkotykowym – przemocą w rodzinie

Powód przyznanie pomocy społecznej:	2019 rok	2020 rok	2021 rok (01.01.-30.09)
Przemoc w rodzinie	2	2	0
Alkoholizm	57	52	43
Narkomania	4	4	1

Wnioski skierowane przez OPS do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pilawie Górnej

	2019 rok	2020 rok	2021 rok (01.01.-30.09)
Liczba skierowanych wniosków o objęcie leczeniem odwykowych	1	4	5

Liczba rodzin objęta wsparciem Asystenta Rodziny

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny:	2019	2020	2021
○ z problemem przemocy	3	4	2
○ z problemem uzależnienia od alkoholu i/lub narkotyków	7	8	6
Liczba nieletnich w wyżej wskazanych rodzinach:			
○ z problemem przemocy	9	11	4
○ z problemem uzależnienia od alkoholu i/lub narkotyków	23	25	11

Przemoc w rodzinie

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba interwencji	171	205	192
Dotyczące przemocy w rodzinie	16	14	12
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie ogółem, w tym:	18	18	12
○ Kobiety	15	13	11
○ Mężczyźni	0	1	1
○ Nieletni	3	4	0
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem:	16	15	13
○ Kobiety	1	1	3
○ Mężczyźni	15	14	10
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem, w tym:	7	12	10
○ Kobiety	0	1	1
○ Mężczyźni	7	11	9

Artykuł KK Kwalifikacja prawna

2017r.	
Znęcanie się nad rodziną	3
Groźby karalne	0
Rozpijanie małoletniego	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	2
Inne	0
2018 r.	
Znęcanie się nad rodziną	7
Groźby karalne	0
Rozpijanie małoletniego	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	22
Inne	0
2019 r.	
Znęcanie się nad rodziną	3
Groźby karalne	0
Rozpijanie małoletniego	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	11
Inne	0

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	18	24	22
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę NK	11	20	4
Liczba zakończonych procedur NK w przypadku ustania przemocy w rodzinie	13	7	13
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych ogółem	36	47	44
○ w tym kobiet	21	24	22
○ w tym mężczyzn	15	23	22
○ w tym dzieci	0	0	0
○			
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	18	24	22

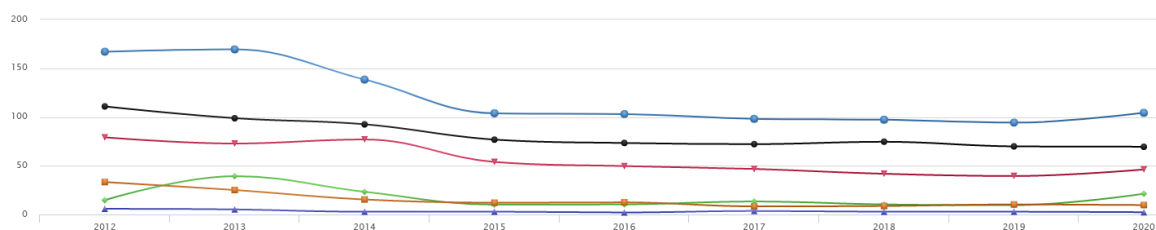
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie ogółem	18	19	22
○ w tym kobiet	17	19	22
○ w tym mężczyzn	1	0	0
○ w tym dzieci	0	0	0
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa ogółem	5	18	18
○ w tym psychologicznego	5	10	14
○ w tym socjalnego	0	8	4
Liczba Posiedzeń Zespołów Interdyscyplinarnych	4	4	2
Liczba utworzonych grup roboczych	18	20	4
Liczba posiedzeń grup roboczych	27	27	17

W latach 2020-2021 pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Piławie Górnej brali udział w następujących szkoleniach w przedmiotowym zakresie:

1. „Asystent Rodziny-kompleksowe szkolenie w wymiarze teoretycznym, prawnym i metodycznym” - 2020 rok (dotyczy asystenta rodziny).
2. „Zmiany 2020 roku w prowadzeniu Niebieskiej Karty – praca z osobami oraz rodzinami uwikłanymi w przemoc domową w czasie i po zakończeniu stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii” – 2020 rok (dotyczy członka Zespołu Interdyscyplinarnego).
3. „Dziecko w roli ofiary i sprawcy przemocy” – 2021 rok (dotyczy pracownika socjalnego).
4. „Zagadnienia prawne i ekonomiczne w pracy asystenta rodziny, asystent rodziny – lider w pomocy społecznej” – 2021 rok (dotyczy asystenta rodziny).

Działalność Posterunku Policji

Przestępstwa stwierdzone (oszacowane) w Piławie Górnej w latach 2012-2020 (źródło GUS) - www.polskawliczbach.pl

Ogółem, Kryminalne, Przeciwko mieniu, Gospodarcze, Drogowe, Przeciwko życiu i zdrowiu

Przestępstwa na terenie Gminy Piława Górna

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Przestępstwa stwierdzone	99	85	61
Przestępstwa przeciwko zdrowiu			
rozbój	2	0	0
bójka i pobicie	3	3	0
uszkodzenie ciała	3	7	0
Przestępstwa przeciwko mieniu			
kradzież z włamaniem	11	16	6
kradzież pojazdu	1	1	0
niszczenia mienia	12	7	5
Wykroczenia społecznie uciążliwe			
porządek publiczny	0	5	12
obyczajność publiczna	0	0	2
urządzenia użytku publicznego	1	0	4
spożywanie alkoholu	5	9	56
bezpieczeństwo RD	6	6	41
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	3	3	0

Problemy związane z uzależnieniami

	2020 rok	I-IX 2021 roku
ujawnieni nieletni pod wpływem alkoholu	1	0
zawiadomienia Sądu: Wydział Rodzinny i Nieletnich	7	1
zawiadomienia innych instytucji	0	1
posiadania środków odurzających	9	14

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Ogólne posiedzenia GKRPA	11	12	11	10
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	9	7	5	6
Posiedzenia zespołu motywującego	11	12	11	10
Przeprowadzone rozmowy	10	11	10	
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	31	17	19	19
Działalność zespołu motywującego				
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Wpłynęło wniosków o leczenie odwykowe	4	11	5	14
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	0	4	0	0
Wnioski do sądu w sprawie leczenia odwykowego	0	0	3	1

W 2020 roku członkowie GKRPA przeprowadzili 19 kontroli w placówkach handlowych i gastronomicznych na terenie Gminy, pod kątem przestrzegania zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Na dzień 31.12.2020 r. na terenie gminy funkcjonowało 17 placówek handlowych i 2 placówki gastronomiczne prowadzące sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. W trakcie kontroli nie stwierdzono znaczących nieprawidłowości, które wymagałyby podjęcia czynności administracyjno – prawnych. Drobne uchybienia zostały rozwiązane na miejscu. Ze sprzedawcami przeprowadzono rozmowy edukacyjno–informacyjne na temat zasad sprzedaży napojów alkoholowych oraz grożących za ich nieprzestrzeganie kar, określonych w dedykowanej ustawie. Pouczono również o zakazie sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim, jak i nietrzeźwym.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020 roku zaopiniowała 6 wniosków złożonych przez przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, pod kątem zgodności lokalizacji placówek handlowych i gastronomicznych z wymogami określonymi w przepisach prawa.

Wszystkie wnioski rozpatrzono pozytywnie. Opinie – zgodne z przepisami prawa – wydane zostały w formie postanowień dot. zezwoleń dla placówek handlowych.

W 2020 roku wydano 48 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), 3 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) oraz dwa zezwolenia na jednorazową sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych podczas imprez plenerowych.

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba korzystających z pomocy punktu	12	16	25	45
Rodziny z problemem alkoholowym	11	14	18	52

W 2020 roku do Punktu zgłosiło się 45 osób z problemem alkoholowym, którym udzielono łącznie 267 porad. Dziewięć osób uzyskało jednorazową poradę, pozostała część korzystała z różnych form terapeutycznych. Szesnastu dorosłych członków rodzin otrzymało pomoc 117 razy. Złożono 1 wniosek o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakresie leczenia odwykowego.

W punkcie można było uzyskać informacje na temat sposobów i metod leczenia odwykowego, interwencji administracyjnej wobec nadużywających alkoholu i substancji psychoaktywnych, sposobów zgłaszania osoby uzależnionej do leczenia.

W Punkcie dyżurował specjalista terapii uzależnień:

- dwa razy w tygodniu po 2,5 godziny – terapia uzależnień alkoholowych,
- trzy razy w miesiącu po 1 godzinie – terapia uzależnień od środków psychoaktywnych.

Dla osób potrzebujących wsparcia, które nie mogły lub nie chciały podzielić się swoimi problemami z rodziną czy znajomymi, funkcjonował telefon zaufania pod numerem:

74 837 29 90.

W ramach działań zintegrowanych, z Punktem współpracował Ośrodek Pomocy Społecznej w Piławie Górnej. Pracownicy Ośrodka wspierali i prowadzili indywidualne rozmowy z osobami i rodzinami osób uzależnionych. W 2020 roku ich pomocą objęto 52 rodziny z powodu alkoholizmu i 4 rodziny z powodu narkomanii.

Procedura niebieskiej karty

W związku z procedurą Niebieskiej Karty sporządzono:

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Ogółem NK	14	14	11	7
Ośrodek Pomocy Społecznej	14	14	11	7
Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	0
Placówka Służby Zdrowia	0	0	0	0
Placówka szkolno-wychowawczych	0	0	0	0
Sądy i prokuratura	0	0	0	0
Inne instytucje i organizacje	0	0	0	0

Rynek alkoholowy

	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	17	17	17
Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	3	2	2

Szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych

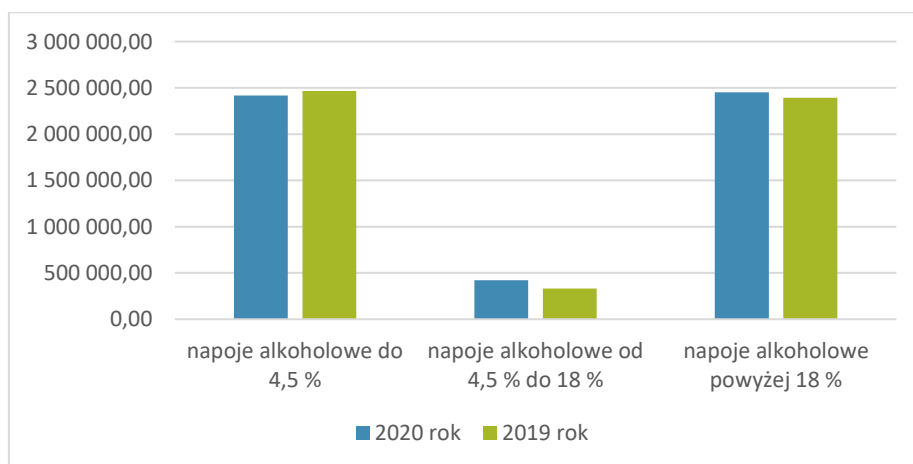
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba przeszkolonych	12	0	16	0

Wartość alkoholu sprzedanego w 2020 roku na terenie gminy, wyliczona na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, wyniosła **5 291 290,69 zł.** :

- w przeliczeniu na jednego statystycznego mieszkańca wyniosła 895,00 zł.
- w przeliczeniu na jednego mieszkańca powyżej 18 roku życia 1073,50 zł.

Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy

	2019 rok	2020 rok
napoje alkoholowe do 4,5 % (w tym piwo)	2 464 265,09 zł	2 417 775,94 zł
napoje alkoholowe od 4,5 do 18 % (z wyjątkiem piwa)	331 838,15 zł	422 681,85 zł
napoje alkoholowe powyżej 18 %	2 392 969,86 zł	2 450 832,90 zł
Razem	5 189 073,10 zł	5 291 290,69 zł

Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży

2017:

„Bądź mądry i nie pal”, „Walczę z nałogiem nałóg moim wrogiem”, filmy profilaktyczne
- ilość osób uczestniczących (**uczniów: 191; nauczycieli: 25; rodziców: 20**)

2018:

„Jak stworzyć zgrany zespół klasowy”, „Mowa nienawiści”
- ilość osób uczestniczących (**uczniów: 202; nauczycieli: 20; rodziców: 40**)

2019:

„Rozpoznajemy zagrożenia”, „Dlaczego dzieci sięgają po używki”, „Zagrożenia i jak reagować”, „Debata dla uczniów szkolenia dla rodziców dot. uzależnień od alkoholu i narkotyków”
- ilość osób uczestniczących (**uczniów: 185; nauczycieli: 25; rodziców: 25**)

2020:

„Smartfon jak narkotyk”
- ilość osób uczestniczących (**uczniów: 266; nauczycieli: 30; rodziców: 60**)

Inne działania skierowane do dzieci i młodzieży

2017:

- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (ilość osób **33**)
- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (**ilość osób: 50**)
- Programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowane i realizowane przez młodzież, skierowane do grup rówieśniczych (**ilość osób: 150**)

2018:

- Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (ilość osób **35**)
- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (**ilość osób: 40**)
- Programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowane i realizowane przez młodzież, skierowane do grup rówieśniczych (**ilość osób: 150**)

2019:

- Kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym (**ilość osób: 29**)
- Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (**ilość osób: 50**)
- Programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowane i realizowane przez młodzież, skierowane do grup rówieśniczych (**ilość osób: 120**)

Działalność Towarzystwa Przyjaciół Dzieci - Środowiskowego Ogniska Wychowawczego w Piławie Górnej

Głównym zadaniem TPD jest prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie walki z patologiami społecznymi wśród dzieci i młodzieży z gminy Piława Górna, w tym organizacja zajęć pozalekcyjnych „Jestem sobą”.

W 2020 roku w Środowiskowym Ognisku Wychowawczym zrealizowano następujące działania dla 30 wychowanków:

- przeprowadzono zajęcia profilaktyczne w podziale na dwie grupy,
- przeprowadzono zajęcia rozwijające zainteresowania, ogólnorozwojowe,
- udzielono pomocy w odrabianiu zadań domowych,
- zorganizowano wycieczki piesze po okolicy,
- zorganizowano dożywianie.

W trakcie ferii zimowych w zajęciach uczestniczyło 40 dzieci z Piławy Górnej, dla których zorganizowano wyjazdy na basen,

Od 16 marca 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. działalność Środowiskowego Ogniska Wychowawczego została zawieszona w związku z ogłoszeniem pandemii. Zajęcia wznowiono w miesiącu lipcu oraz w okresie od 1 września do 6 listopada dla około 22 uczestników.

W tym czasie odbyły się 4 wyjazdy, około 20 dzieci otrzymało paczki mikołajkowo-świąteczne. Od 9 listopada 2020 r. zajęcia zostały ponownie zawieszono z uwagi na trwającą pandemię.

Diagnoza zagrożeń lokalnych

Na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Piławy Górnej w ostatnim kwartale 2019 roku, Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych opracowało na początku 2020 roku Diagnozę Zagrożeń Lokalnych. Diagnoza obejmowała podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzeciążeniem, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w gminie Piława Górna wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy (50 osób, w tym 11 mężczyzn oraz 39 kobiet, średnia wieku - 44 lata),
- b) dzieci i młodzież szkolna (uczniowie klas IV-VIII szkoły podstawowej),
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu (17 osób, w tym 16 kobiet i 1 mężczyzna → 13 respondentów, to pracownicy punktów sprzedaży, 4 osoby, to właściciele, średnia wieku - 40 lat).

Wyniki badania:

Dorośli mieszkańcy gminy

Według opinii wyrażonych w ankiecie przez dorosłych mieszkańców gminy na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy Gminy Piława Górna odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim poziomie ryzyka. Koniecznym wydaje się przede wszystkim przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Piława Górna kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym spożywaniem. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego, należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

Badani respondenci zadeklarowali, że w swoim środowisku nie mają osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze.

Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Piława Górna jest rzadkie. Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład, przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy.

Sprzedawcy napojów alkoholowych

Z deklaracji ankietowanych sprzedawców napojów alkoholowych wynika, że odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol większość badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek. Jednak w przypadku zestawienia tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu gminy Piława Górna, zalecane byłoby przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Sporo starszych uczniów oceniło, że raczej łatwo i bardzo łatwo jest kupić zarówno alkohol jak i papierosy osobom poniżej 18 roku życia. Kampania informacyjna może zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping (badania poziomu obsługi klienta polegająca na ocenie jakości usług poprzez wizyty w punktach sprzedaży i obsługi klienta) i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach.

Dzieci i młodzież szkolna

Biorąc pod uwagę wyniki ankiet przeprowadzonych wśród dzieci i młodzieży należy zwrócić szczególną uwagę na profilaktykę sięgania po alkohol w grupie uczniów klas starszych. W przypadku używania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniu m.in. od leków uspokajających lub nasennych bez przepisu lekarza. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

W perspektywie wyników na temat funkcjonowania badanych uczniów w Internecie konieczna wydaje się szeroka edukacja z zakresu Cyberprzemocy oraz bezpiecznego korzystania z Internetu, czyli wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, czy poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych. Dodatkowo, należałoby mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż zagłębianie się w wirtualny świat gier komputerowych i komunikatorów społecznych. Samo korzystanie z komputera może być bardzo pożyteczne dla młodych ludzi, ale należy pomóc im w wyborze odpowiednich stron i portali. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu. Także nauczyciele mogą podsuwać uczniom na lekcjach adresy ciekawych stron, związane w jakiś sposób z przedmiotem lekcji.

Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest odczuwalny. Dyrektorzy placówek oświatowych powinni zwrócić szczególną uwagę na ten problem. Preferowane byłoby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Co więcej, otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci

i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów. Na uwagę zasługuje także fakt, że uczniowie często wskazywali nauczycieli jako godnych zaufania. Warto polecenia byłoby zorganizowanie dla wychowawców spotkań ze specjalistami z zakresu profilaktyki, podczas których nauczyciele mogliby zdobyć wiedzę na temat sposobów wzmacniania relacji zaufania. Pożądane byłoby zaaranżowanie odpowiednio poprowadzonych godzin wychowawczych z młodzieżą, na których nauczyciel będzie miał okazję pokazać się uczniom nie tylko jako osoba odpowiedzialna za sprawy organizacyjne i prowadzenie danego przedmiotu, ale także jako godny zaufania dorosły, który jest otwarty na trudne kwestie osobiste trapiące dzieci i młodzież.

BADANIA ANKIETOWE

We wrześniu 2021r. w Szkole Podstawowej im. K.K. Baczyńskiego w Piławie Górnej przeprowadzono badanie ankietowe wśród uczniów, rodziców i nauczycieli, dotyczące oceny czynników chroniących oraz czynników ryzyka.

Ankiety wypełniło 68 uczniów z wybranych klas. Z badania wynika, że :

- Uczniowie uważają, że ludzie sięgają po używki: aby nie myśleć o problemach (47 odp.), aby poczuć się „na luzie”, poprawić sobie nastrój (29 odp.), aby zyskać akceptację kolegów (26 odp.), aby sprawdzić jak to działa (23 odp.), bo to jest modne (17 odp.), z nudów (10 odp.), bo organizm się tego domaga (9 odp.).
- Z badania wynika, że 6 uczniów na pewno przyjmie propozycję, gdy kolega/koleżanka zaproponuje im zapalenie tytoniu, e-papierosa. 4 uczniów zgodzi się na: wypicie alkoholu, zażycie dopalacza, zażycie leku w celu odurzenia się, zapalenie marihuany/haszyszu, zażycie innego narkotyku.
- Badani przyznali, że w sytuacji, gdy ktoś z kolegów/koleżanek zaproponuje im: zapalenie tytoniu/ e-papierosa zgodzą się z ciekawości (4 odp.), żeby ją dalej lubili lub nie wyśmiewali (3 odp.), bo tak już robią i mają na to ochotę (2 odp.); wypicie alkoholu zgodzą się z ciekawości (6 odp.) i dla poprawy nastroju (2 odp.); zapalenie marihuany/haszyszu zgodzą się przez ciekawość (3 odp.); zażycie innego narkotyku, żeby ją dalej lubili lub nie wyśmiewali (1 odp.), przez ciekawość (1 odp.), inne (2 odp.).
- Z badania wynika, że 5 ankietowanych akceptuje w pełni picie alkoholu, 4 akceptuje w pełni palenie tytoniu, zażywanie leków w celu odurzania się (2 odp.). Badani akceptuje fakt, że jego rówieśnik zażywa dopalaczy (1 odp.), pali marihuanę/haszysz (1 odp.), zażywa narkotyki (1 odp.).
- Na pytanie „Jeżeli palisz tytoń, pijesz alkohol lub zażywasz inne substancje psychoaktywne to w jaki sposób najczęściej je zdobywasz?” badani przyznali, że: są częstowani papierosami/ e-papierosami: przez rówieśników (4 odp.), przez osoby starsze o kilka lat (3 odp.), kupują w sklepie/ kiosku (2 odp.), kupują od kogoś poza szkołą (2 odp.) a w szkole (1 odp.). Z badania wynika, że ankietowani są częstowani alkoholem przez rówieśników (2 odp.), przez osoby starszej o kilka lat (2 odp.), kupują od kogoś w szkole (2 odp.); 2 uczniów odpowiedziało, że kupują od kogoś w szkole leki w celu odurzania się, a są częstowani lekami w celu odurzenia się: po 1 odp. przez rówieśników, przez osoby starsze o kilka lat, kupują w sklepie/kiosku. 1 ankietowany przyznał, że dopalacze, marihuanę/haszysz oraz inne narkotyki kupuje od kogoś w szkole, że jest częstowany przez rówieśników, przez osoby starsze o kilka lat, kupuje w sklepie/kiosku, od kogoś poza szkołą, od kogoś w szkole.

Do czynników ryzyka można zaliczyć, np.:

- Występowanie niewłaściwych postaw i zachowań osób dorosłych w bezpośrednim sąsiedztwie szkoły (palenie papierosów, picie alkoholu, itp.).
- Palenie e-papierosów przez uczniów – zauważalne zjawisko związane z uzależnieniami wśród uczniów naszej szkoły.

W badaniu wzięło udział 48 Rodziców. Z ankiet wynika, że:

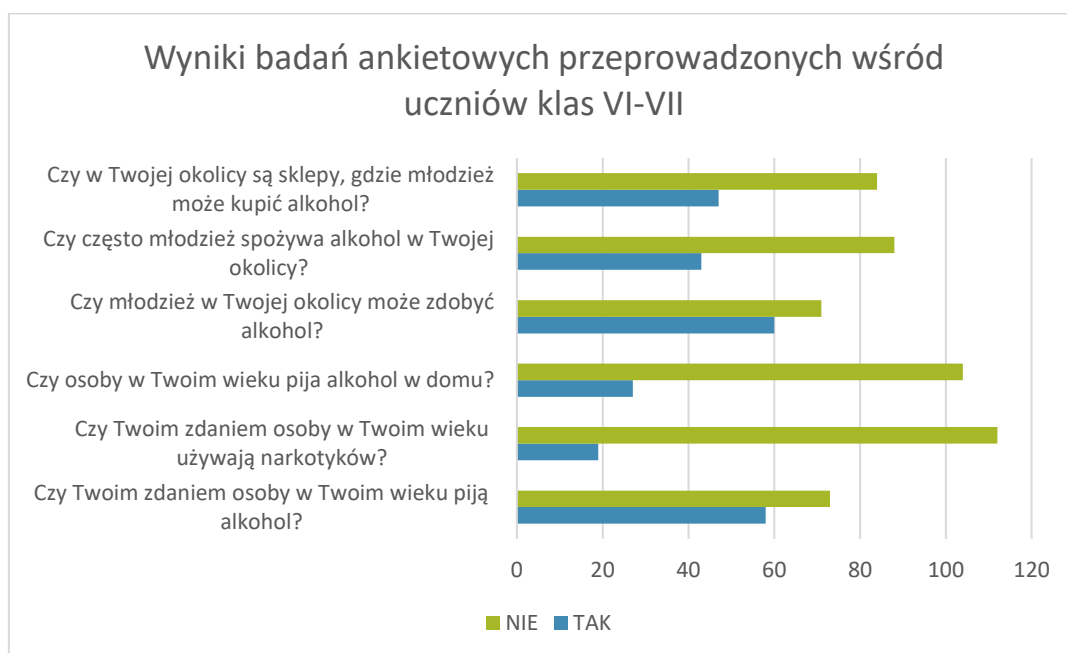
- kilka razy zdarzyło się, że ktoś w domu, w obecności dziecka, pije alkohol (18 odp.), pali tytoń (9 odp.), wyzywa kogoś (6 odp.), był pijany (5 odp.).
- Rodzice zauważają że, w okolicy miejsca zamieszkania codziennie ktoś pali tytoń/e-papierosy (17 odp.) 24 rodziców twierdzi, że taka sytuacja zdarzyła się kilka razy, ktoś pije alkohol codziennie (5 odp.) kilka razy (28 odp.), jest pijany codziennie (6 odp.), kilka razy (23 odp.).

W badaniu wzięło udział 38 nauczycieli i pracowników szkoły. Zdaniem ankietowanych:

- kilka razy zauważyli w okolicy szkoły, że ktoś nie będący uczniem szkoły pali tytoń/e-papierosy (22 odp.), pije alkohol (11 odp.), jest pijany (10 odp.).
- kilka razy, że na terenie szkoły któryś z uczniów lub ktoś inny w sposób widoczny dla uczniów pali papierosy (17 odp.).
- Wychowawcy zauważają, że więcej niż 5 uczniów w klasie przejawiało w ostatnim roku następujące zachowania: nadmierne korzystanie z telefonów komórkowych/smartfonów/komputera (4 odp.). Zdaniem wychowawców zauważono u pojedynczych osób: niewłaściwe odżywianie (13 odp.), nadmierne korzystanie z telefonów komórkowych/smartfonów/komputera (13 odp.), palenie tytoniu/e-papierosów (7 odp.).

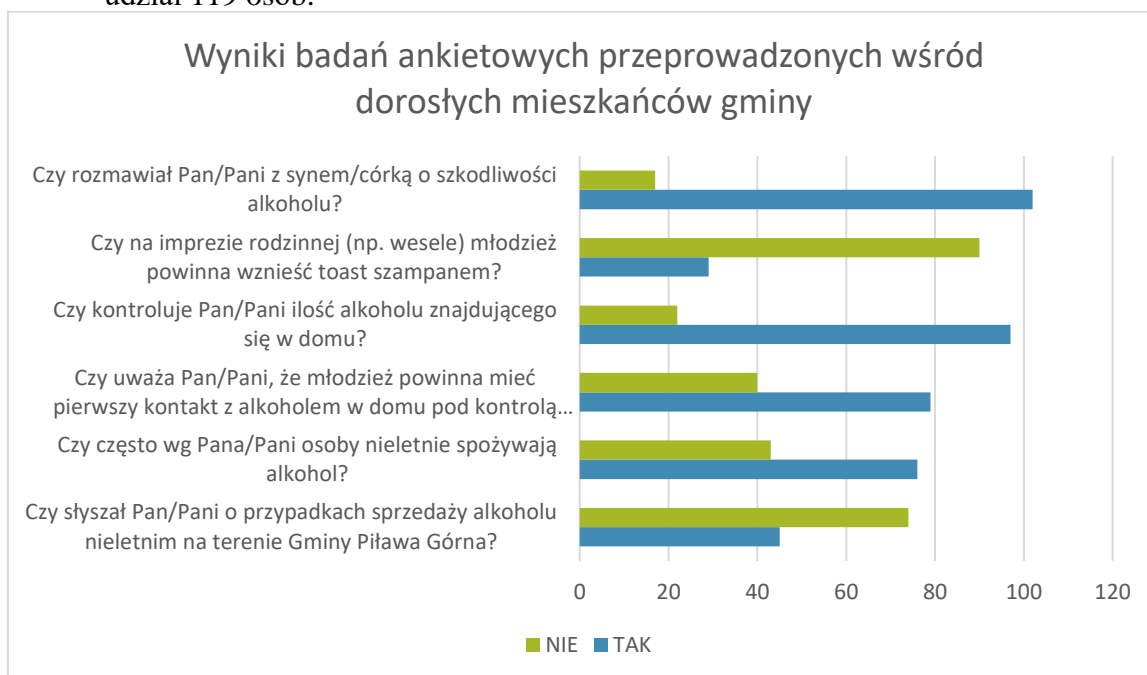
W miesiącu październiku 2021 roku zostały również przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców Gminy Piława Górna na temat spożywania napojów alkoholowych oraz substancji psychoaktywnych:

- w badaniu skierowanym do uczniów klas VI-VIII Szkoły Podstawowej im. K.K. Baczyńskiego w Piławie Górnej wzięło udział 131 młodych osób.

Według opinii wyrażonych w ankiecie aż 44,27 % uczniów potwierdziło, że osoby w ich wieku piją alkohol, a 14,50 % wskazało, że zażywają również narkotyki. Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że łatwo mogą zdobyć alkohol (45,80 %) i potwierdziło, że są sklepy na terenie Gminy, w których mogą kupić napoje alkoholowe. Ponadto wśród ankietowanej młodzieży szkolnej ponad 20 % przyznało, że osoby w ich wieku piją alkohol w domu.

- w badaniu skierowanym do dorosłych mieszkańców Gminy Piława Górna wzięło udział 119 osób.

Według opinii wyrażonych w ankiecie przez dorosłych mieszkańców gminy – 37,82 % słyszało o sprzedaży alkoholu nieletnim na terenie Gminy Piława Górna. Badani mieszkańcy (63,87 %) uważają, że osoby nieletnie często spożywają alkohol. Zdaniem 66,39 % ankietowanych młodzież powinna mieć pierwszy kontakt z alkoholem w domu pod kontrolą rodziców. W zdecydowanej większości (85,71 %) dorośli zadeklarowali że rozmawiali ze swoimi dziećmi na temat szkodliwości alkoholu i kontrolują ilość alkoholu znajdującego się w domu (81,51 %). Natomiast 75,63 % badanych wyraziło dezaprobatę, by młodzież wznosiła toast szampanem na uroczystościach rodzinnych.

PROBLEM GŁÓWNY:

dostęp młodzieży do alkoholu i zwiększające się ich zainteresowanie innymi substancjami psychoaktywnymi.

Problemy szczegółowe:

- sprzedaż nieletnim alkoholu,
- kupowanie przez osoby dorosłe alkoholu nieletnim,
- zbyt mała wiedza uczniów i ich rodziców na temat szkodliwości środków psychoaktywnych,
- źle rozumiana tolerancja rodziców w sprawie spożywania alkoholu przez ich dzieci,

VII. CELE I ZADANIA PROGRAMU

1. Cel główny

Celem głównym Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Piławy Górnej oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych i terapeutycznych.

2. Cele szczegółowe

- 1) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków,
- 2) wzmacnianie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym,
- 4) zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych,
- 5) prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji,
- 6) udzielanie osobom uzależnionym i ich rodzinom pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- 7) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
- 8) ograniczanie stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP

3. Zadania programu.

3.1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – art. 4¹ ust. 1 pkt 3

Narodowy Program Zdrowia – Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom:

Zadanie nr 1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.

Realizacja:

- 1) prowadzenie w szkołach programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz ich rodzin, włączanie w system szkoleń sektorowych środowisk stykających się z problemami alkoholowymi (pracownicy służb zdrowia, pracownicy ośrodka pomocy społecznej, nauczyciele i rodzice, funkcjonariusze policji),
- 2) organizowanie imprez, debat promujących zdrowy styl życia i zmianę obyczajów (imprezy plenerowe, konkursy o tematyce prozdrowotnej adresowane do uczniów placówek oświatowych, społeczności lokalnej

- organizację imprez profilaktycznych wzbogaconych elementami sportu masowego),
- 3) działania na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu dla nieletnich,
  - 4) działania edukacyjne i informacyjne skierowane do całej populacji mieszkańców miasta, wdrażanie ogólnopolskich kampanii,
  - 5) realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, korekcyjno-edukacyjnych z grup ryzyka wykonywanych przez certyfikowanych pedagogów, trenerów dla dzieci i młodzieży,
  - 6) prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
  - 7) upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży.

Wskaźniki:

- liczba podmiotów realizujących zadanie
- liczba programów
- liczba osób korzystających z zajęć profilaktycznych
- liczba działań
- liczba placówek realizujących zadanie

Realizator:

- Szkoła Podstawowa
- MOKiB
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny
- Policja
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Organizacje pozarządowe

3.2. Wzmacnianie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – art. 4¹ ust. 1 pkt 5

Narodowy Program Zdrowia – Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom:

Zadanie nr 3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.

Realizacja:

- 1) organizowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 2) zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych,

Wskaźniki:

- liczba szkoleń
- liczba osób przeszkolonych
- rodzaj placówek
- liczba zakupionych materiałów
- rodzaj zakupionych materiałów

Realizator:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Szkoła Podstawowa,
- Policja,
- Ośrodek Pomocy Społecznej.

3.3. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym.

Narodowy Programu Zdrowia – Uzależnienie od alkoholu:

Zadanie nr 5. Zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

Realizacja:

- 1) organizowanie szkoleń dla sprzedawców,
- 2) zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych,
- 3) prowadzenie kontrolowanego zakupu alkoholu.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych szkoleń
- liczba sprzedawców biorących udział w szkoleniu
- liczba zakupionych materiałów
- rodzaj zakupionych materiałów
- liczba sklepów objętych zadaniem

Realizator:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

3.4. Zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – art. 4¹ ust. 1 pkt 1

Narodowy Programu Zdrowia – Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom:

Zadanie nr 5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi i ich rodzin.

Realizacja:

- 1) Organizowanie pomocy terapeutycznej w formie edukacji grupowej i indywidualnej prowadzonej przez podmioty zajmujące się problemem przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii tj.:
  - a) prowadzenie zajęć terapeutycznych,
  - b) organizowanie spotkań edukacyjno-terapeutycznych,
  - c) prowadzenie grupy wstępnej,
  - d) prowadzenie grupy zaawansowanej.
- 2) Rozwijanie i wspieranie działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego poprzez:
  - a) motywowanie osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych,
  - b) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
  - c) udzielenia wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,

- d) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy,
- e) inicjowanie interwencji kryzysowej,
- f) udostępnianie materiałów, informacji na tematy związane z uzależnieniem od alkoholu i środków psychoaktywnych,
- g) sporządzanie wniosków do sądu w sprawie wydania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu,

Wskaźniki:

- liczba osób korzystających z zajęć terapeutycznych,
- dostępność punktu konsultacyjno-informacyjnego,
- liczba spraw skierowanych do sądu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w stosunku do ilości wszystkich prowadzonych spraw przez Komisję
- liczba organizowanych spotkań
- liczba grup

Realizator:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny

3.5. Prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji.

Narodowy Programu Zdrowia – Uzależnienie od zachowań:

Zadanie nr 1. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenia kampanii społecznych, strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania.

Realizacja:

- 1) interaktywne i stałe rozpowszechnianie wiedzy z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, poprzez redagowanie strony internetowej www.pilawagorna.pl zakładka: Profilaktyka uzależnień,
- 2) prowadzenie telefonu zaufania pod numerem: 74 837 29 90.

Wskaźniki:

- liczba dodanych artykułów
- liczba przeprowadzonych rozmów
- liczba osób, które zadzwoniły

Realizator:

- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny
- Urząd Miasta

3.6. Udzielanie osobom uzależnionym i ich rodzinom pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – art. 4¹ ust. 1 pkt 2

Narodowy Programu Zdrowia – Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom:

Zadanie nr 6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.

Realizacja:

- 1) współpraca merytoryczna z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Piławie Górnej w zakresie poradnictwa, udzielania pomocy psychologicznej w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym i prawnej w Urzędzie Miasta w Piławie Górnej,

- 2) podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności interwencyjno-motywuujących wobec osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych do poddania się leczeniu odwykowemu, terapii lub oddziaływaniom korekcyjno- edukacyjnym,
- 3) prowadzenie w placówkach oświatowych, świetlicy środowiskowej działań z zakresu profilaktyki uzależnień (zajęć profilaktycznych, zajęć psychoedukacyjnych dla rodziców),
- 4) udzielanie indywidualnych porad psychologicznych dla uczniów z placówek oświatowych i dla rodziców,
- 5) współpraca merytoryczna z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 6) realizacja procedury interwencji „Niebieskich kart” przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wskaźniki:

- liczba założonych „Niebieskich kart”
- liczba udzielonych porad
- liczba osób objętych programami pomocowymi

Realizator:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Szkoła Podstawowa
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Organizacje pozarządowe

3.7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – art. 4¹ ust. 1 pkt 5

Narodowy Programu Zdrowia – Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom:

Zadanie nr 1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.

Realizacja:

- 1) wsparcie placówek oświatowych w przedsięwzięciach profilaktycznych realizowanych dla dzieci i młodzieży,
- 2) przystosowanie obiektów służących do realizacji zadań socjoterapeutycznych, w tym organizacja imprez propagujących alternatywne spędzanie wolnego czasu,
- 3) wspieranie wszelkich inicjatyw mieszkańców gminy zmierzających do ograniczania spożywania alkoholu oraz nie używania narkotyków,
- 4) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie walki z patologiami społecznymi,
- 5) organizacja zajęć i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem programów profilaktycznych.

Wskaźniki:

- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach
- liczba zajęć dla dzieci i młodzieży
- rodzaj zajęć dla dzieci i młodzieży

Realizator:

- Organizacje pozarządowe

3.8. Ograniczanie stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.

Narodowy Programu Zdrowia – Uzależnienie od narkotyków:

Zadanie nr 1. Zadania na rzecz ograniczenia stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.

Realizacja:

- 1) dofinansowanie prowadzonych programów terapeutycznych i edukacyjnych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz osób współuzależnionych,
- 2) prowadzenie w szkołach programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz ich rodzin, włączanie w system szkoleń sektorowych środowisk stykających się z problemami uzależnienia od substancji psychoaktywnych (pracownicy służb zdrowia, pracownicy ośrodka pomocy społecznej, nauczyciele i rodzice, funkcjonariusze policji),
- 3) organizowanie imprez, debat promujących zdrowy styl życia i zmianę obyczajów (imprezy plenerowe, konkursy o tematyce prozdrowotnej adresowane do uczniów placówek oświatowych, społeczności lokalnej organizację imprez profilaktycznych wzbogaconych elementami sportu masowego),
- 4) działania na rzecz ograniczenia dostępności narkotyków dla nieletnich,
- 5) działania edukacyjne i informacyjne skierowane do całej populacji mieszkańców miasta, wdrażanie ogólnopolskich kampanii,
- 6) realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, korekcyjno-edukacyjnych z grup ryzyka wykonywanych przez certyfikowanych pedagogów, trenerów dla dzieci i młodzieży,
- 7) prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z zażywania narkotyków przez dzieci i młodzież,
- 8) upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z zażywania narkotyków

Wskaźniki:

- liczba osób biorących udział w terapii
- liczba programów, działań, imprez

Realizator:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny
- Szkoła Podstawowa
- Policja
- Ośrodek Pomocy Społecznej

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja zadań w ramach Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących głównie z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Środki finansowe niewykorzystane w bieżącym roku budżetowym nie wygasają z upływem danego roku i zostają przeznaczone w następnym roku budżetowym na realizację Programu. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu

są ujęte w planie budżetu Gminy Piława Górna na rok 2022 w dziale 851 – ochrona zdrowia, w rozdziale:

85153 – zwalczanie narkomanii,

85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Wszelkie zmiany w wysokości środków finansowych na realizację Programu dokonywane będą na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Piławie Górnej w sprawie dokonania zmian w budżecie Gminy

Dodatkowym źródłem finansowania mogą być inne środki, pozyskiwane zarówno przez Gminę, jak też pozostałych interesariuszy programu.

IX. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu,
- współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- prowadzenie działalności informacyjnej, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu w stosunku do osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, w tym:
  - motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego,
  - udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
  - kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
  - udział w postępowaniu sądowym,
- wydawanie opinii o zgodności z uchwałami Rady Miejskiej w Piławie Górnej lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu, zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z przepisami ustawy.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii za pracę w Komisji otrzymują zryczałtowane miesięczne wynagrodzenie – zgodnie z planem finansowym sporządzonym po przyjęciu uchwały budżetowej na 2022 rok.

W skład GKRPA wchodzi siedmiu członków, w tym przewodnicząca:

- wynagrodzenie przewodniczącej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynosi 200,00 zł brutto miesięcznie,
- pozostałych członków 150,00 zł brutto miesięcznie.

Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa wyżej, stanowi protokół z wykonanych czynności oraz lista obecności z poszczególnych posiedzeń komisji.

UZASADNIENIE

1. Cel podjęcia uchwały.

Z mocy przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1119) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gmin. Realizacja w/w zadań prowadzona jest w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany corocznie przez Radę Miejską. Program w roku 2022 będzie realizowany pod kierownictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Konsekwencje finansowe dla budżetu gminy.

Program będzie realizowany w oparciu o środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W projekcie uchwały budżetowej na 2022 rok zaplanowano środki finansowe w wysokości 125 500,00 zł, w podziale na:

- przeciwdziałanie alkoholizmowi w kwocie 118 500,00 zł,
- zwalczanie narkomanii w kwocie 7 000,00 zł.

Powyższe środki zostaną przeznaczone m.in. na: na realizację zadania publicznego w zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie walki z patologiami społecznymi wśród dzieci i młodzieży z Gminy Piława Górna, w tym organizacja zajęć pozalekcyjnych, zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, warsztaty o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z placówek oświatowych gminy, wynagrodzenia członków GKRPA, wynagrodzenia terapeutów, koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego.